

Plan for friluftslivets ferdselsårer for Hemnes kommune 2026 – 2030

Del 1 Tekstdel

Foto: Fabrice Milochau. Måne over Selhornet

Hemnes kommune

Okstindan natur- og kulturpark

Innhold tekstdel

Plan for friluftslivets ferdselsårer for Hemnes kommune 2026 – 2030	1
1.0 Bakgrunn	3
2.0 Organisering av arbeidet og opplegg for medvirkning	3
3.0 Avgrensing	4
4.0 Øvrige definisjoner	4
5.0 Forholdet til andre planer	5
6.0 Beskrivelse av dagens situasjon	5
7.0 Ansvar for tilrettelegg i av ferdselsårer i Hemnes	8
8.0 Målet i arbeidet med ferdselsårer:	9
8.1 Resultatmål 2026 – 2030	9
8.2 Vurdering av mulighetene for å nå planens målsettinger	10
9.0 Tiltaksplan 2026 - 2030	10
Oversikt aktuelle turruter framkommet i dialogmøter på tettstedene	10
10.0 Vedlegg til ferdselsåreplan:	12

Ferdselsåreplan

Plan for friluftslivets ferdselsårer (videre omtalt som Ferdelsåreplanen), er et virkemiddel for å identifisere, ivareta og utvikle stier, turveier, løyper og leder som er viktige for vår utøvelse av friluftsliv.

Ferdselsåreplanen er en systematisk og målrettet måte å tilnærme seg dette på. Arbeidet er lagt opp steg for steg fra oppstart av planarbeid, til kartlegging av nå-status, analyse og forslag til tiltak, og fram til endelig vedtak.

1.0 Bakgrunn

Friluftslivets ferdselsårer har en sentral plass i stortingsmelding 18 *Friluftsliv – Naturen som kilde til helse og livskvalitet*. Å gå på tur i naturen er den aktiviteten som befolkningen, både i Hemnes og i Norge gjør oftest i hverdagen. Nærmiljøet er for de fleste den mest brukte arena for turer i naturen. Bruk av turstiene i nærområdene på alle tettstedene, er et signal om at dette også gjelder i Hemnes. Hemnes har en natur som inneholder mange turmuligheter, som spenner fra smul sjø til evig snø. For mange er det nettopp naturen og turmulighetene i Hemnes som gir bolyst, og som rommer mulighet for fremtidig verdiskaping.

Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder om utarbeidelse av Plan for friluftslivets ferdselsårer. For å kunne tilrettelegge for et godt tilbud av ferdselsårer for friluftsliv, er det viktig at kommunene har kunnskap om hvilke ferdselsårer de har, hvilke behov de dekker og hvordan de kan utvikles på en bærekraftig måte for å skape mer aktivitet. Miljødirektoratet og Nordland fylkeskommune har bedt friluftsrådene i Nordland om å bistå kommunene i arbeidet med utarbeidelse av en slik plan.

Okstindan natur- og kulturpark (ONK) har på vegne av Hemnes kommune hatt ansvar for prosjektledelse. Det har under utarbeidelse av planen vært samarbeid med representanter fra kommuneadministrasjonen, lag og foreninger, Polarsirkelen Friluftsråd og andre.

2.0 Organisering av arbeidet og opplegg for medvirkning

Arbeidet med Ferdelsårsplan for Hemnes startet i april 2021. Arbeidet ble administrativt forankret hos kommunedirektøren i Hemnes kommune, som også er prosjekteier. Svein Hammer og Sølvi Skaga har vært prosjektansvarlige for Okstindan natur- og kulturpark (ONK). Rådgiver på planavdelingen i kommunen, Kjetil Sjøvik har utarbeidet kartdelen. I tillegg har bygdeutvikler Marit Valla og prosjektleder Inger Lise Pettersen i ONK deltatt i prosessen. Det har også vært avholdt møter med folkehelsekoordinator, Frisklivsentalen og Polarsirkelen Friluftsråd.

I planprosessen har det vært bedt om innspill på bygdeutvalgsmøter, og det er i tillegg avholdt egne møter på hvert tettsted med ferdselsårsplanen som tema. Det har også vært avholdt egne samarbeidsmøter med representanter for reindriftsnæringen og med Statskog. Metoden har gitt en tilfredsstillende involvering i utformingen av et høringsutkast. Prosjektledere og rådgivere samlet har også kunnskap om naturen i Hemnes.

Et høringsutkast har vært sendt berørte reinbeitedistrikt og Statskog. Innkomne merknader er hensyntatt.

Ferdselsårsplanen vedtas administrativt av kommunedirektøren og refereres for kommunestyret. Planen er en temaplan som skal ses i sammenheng med temaplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse. Denne planlegges revidert i løpet av 2026. Ferdelsårsplanen vil da også kunne justeres.

3.0 Avgrensing

Planen er geografisk avgrenset til Hemnes kommune. Tematisk omhandler arbeidet følgende typer ferdselsårer:

1. **Turruter** er skilte, merkede og kartfestede traséer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Det skilles mellom flere typer turruter, se <https://www.merkehandboka.no/> for mer informasjon.
Denne planen omhandler tre typer turruter:
  - a) Turrute for vandring
  - b) Turruter for terrengsykling
  - c) Turruter for roing- og padling
2. **Løyper** er ferdselsårer på snødekt mark som jevnlig tråkkes eller prepareres, eller som merkes eller kvistes som traséer for vinterferdsel.
3. **Turveger** er opparbeidet og sammenhengende ferdselsårer med jevnt og fast (også sprengt grus) toppdekke i minst 1,2 m bredde.
4. **Målpunkt** er både steder der det er naturlig å starte og avslutte bruken av ferdselsårene og attraksjoner/steder som motiverer til bruk av dem. Eksempler på slike steder er holdeplasser for offentlig transport, innfallsporter, parkeringsplasser, utsiktspunkt, serveringssteder, skoler/barnehager, kulturminner, osv.

Ferdselsåreplanen består av denne tekstdelen og en egen kartdel.

Turforslag omfattes ikke av planen.

4.0 Øvrige definisjoner

4.1 Friluftsliv

Friluftsliv defineres som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse. Det er i tråd med definisjonen som legges til grunn i Stortingsmelding 18 (2015-16) *Friluftsliv — Natur som kilde til helse og livskvalitet*.

4.2 Traséer og ferdselsårer

Trasé defineres i denne sammenheng som en korridor i terrenget for både foreslåtte, planlagte og eksisterende ferdselsårer og turruter. En trasé har et definert start- og sluttspunkt.

Ferdselsårer er traséer for ferdsel som er synlige i terrenget i den sesongen som er aktuell for bruk, og leder for ferdsel på vann og over breer.

Ulike ferdselsårer:

Sti er et tydelig, smalt og sammenhengende tråkk i terrenget som har oppstått gjennom bruk eller aktiv tilrettelegging.

Led er ferdselsårer på vann og over breer.

Turforslag er en anbefalt tur. Turforslag er ikke en del av det offentlige kartgrunnlaget. Turforslag formidles bl.a. på ulike turportaler, informasjonsbrosjyrer, turkort og gjennom muntlig overlevering.

5.0 Forholdet til andre planer

Planen er en temaplan uten juridisk binding. Planen kan brukes som et grunnlag i forbindelse med revidering av friluftslivskartleggingen i kommunen, som et friluftslivsfaglig grunnlag i arealplanleggingen og ved revidering av temaplan for fysisk aktivitet og naturopplevelse.

Ferdselsåreplanen følger opp flere av kommunens satsingsområder, mål og strategier i Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2037. Dette gjelder spesielt følgende strategier:

- *Begrense nedbygging og sikre god forvaltning av viktige naturområder, friluftsområder, landbruksområder, strandsonen og sjøområder.* I planen inngår målsetting om å kanalisere ferdsel til områder som tåler det samt ivaretagelse av naturverdier
- *Legge til rette for at alle innbyggere kan delta i fritids-, kultur-, kunst-, idrettsaktiviteter.* I planen inngår å legge til rette for fysisk aktivitet og god folkehelse med tilrettelegging av turstier, skiløyper og sykkelstier. Noen av disse vil være tilpasset personer med funksjonsnedsettelse
- *Legge godt til rette for frivilligheten.* I planen inngår å legge godt til rette for samarbeid mellom kommunen, næringslivet og frivilligheten

6.0 Beskrivelse av dagens situasjon

6.1 Brukergrupper

Hemnes kommune regnes som en innlandskommune på Helgeland og har enorme turmuligheter. Okstindmassivet byr på Nord-Norges høyeste fjelltopp Oksskolten på 1916 moh. og «evig snø». Idylliske Hemnesberget med et maritimt miljø byr på «smul sjø». I sør ligger Røssvatnet med grense til Hattfjelldal kommune. I øst grenser kommunen til Sverige. Bykommunene Rana og Vefsn er våre naboer i nord og sør, og Leirfjord kommune i vest.

Alle tettstedene; Bleikvassli, Korgen, Bjerka, Finneidfjord og Hemnesberget er naturlige startpunkt for utallige turer hvor en også finner mange kulturminner. Samisk bosetting og næring har gitt naturen stedsnavn og en rekke spor etter bruk i mange generasjoner. Det er utført et arbeid med kartlegging av samiske navn. I tillegg er enkelte samiske kulturminner rundt Okstindan markert med informasjonstavler ute i naturen. Det pågår videre et omfattende arbeid med kartlegging og formidling av kulturspor i utmarka.

I Hemnes er det mange hytter, og en god del eies av personer bosatt utenfor kommunen. Hytteområdene er også et godt utgangspunkt for gode friluftsopplevelser.

Hemnes har mange besøkende og turister som i tillegg til lokalbefolkningen benytter naturen til opplevelser og aktiviteter. En av hyttene til Hemnes turistforening, Rabothytta, omtales som Norges råeste turisthytte, der den ligger ved brekanten på 1200 moh. Turistforeningen har flere hytter som er gode utgangspunkt for turer og opplevelser. Turstien «Nordlandsruta» passerer gjennom Hemnes, og er med på å gjøre vår natur kjent utover kommunegrensene.

6.2 Fotturer

Det har over flere år vært arbeidet med merking av turruter i Hemnes, og merking/skilting i.h.t. den nasjonale Merkehåndboka. Turkort er utarbeidet for flere ruter. I planen gis rutene i tabellen nedenfor status som eksisterende turruter for vandring. De tilfredsstiller kravene i merkehåndboka, eller er på planen for utarbeidelse/oppgradering.

Idnr.	Navn	Turstieier
100	Turrute fra Åsen til Hundeshågen og Kråkvikodden ved Hemnesberget	Hemnesberget Vel og Auskaran
103	Turrute fra Svalengsveien ved Finneidfjord til Reinhagan og Vetten	Finneidfjord idrettslag
106	Sentrumsnær turrute fra Bjerka Camping til gamle Bjerka bru	Bjerka Camping
107	Turrute til utsiktspunktet Killebukken mellom Bjerka og Korgen	Korgen idrettslag
109	Turrute Sjøforsunden i Korgen	Korgen idrettslag
110	Turrute fra Sørfjellveien til Jettegrytene	Korgen idrettslag
112	Turrute fra Nymoen ved Røssvatnet til Storfurua	Korgen idrettslag
114	Nordlandsruta fra Rødli til Gresvatnet og videre til Kjennsvatnet	Hemnes turistforening
114	Turrute fra Spjeltfjellelva til Kjennsvasshytta via Balskøta	Hemnes turistforening
116	Turrute fra parkeringsplass 1,5 km fra Sørfjellstunet i Bleikvassli til Anders Larsa-fjellet	Bleikvassli idrettslag
119	Seterrundene Nord og Sør fra Korgfjellveien	Korgen idrettslag
120	Turrute fra Åsen til Ramnfloget på Hemnesberget (er under oppgradering)	Hemnesberget Vel og Hemnes idrettslag
121	Turruter Korgfjellet Sør og Nord. En kortere del av sørrunden er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse	Korgfjellets venner
122	Turrute fra Elggravmoen i Korgen, til utsiktspunkt på fjellet Klubben 820 moh. og Per-bua	Hemnes turistforening
128	Turrute fra Spjeltfjellelva til Famvatnet	Hemnes turistforening
129	Turrute fra Kjennsvasshytta til Gressvasshytta via dammen	Hemnes turistforening
130	Turrute fra Kjennsvasshytta til Umbukta	Hemnes turistforening
131	Turrute fra Leirbotnet til Kjennsvasshytta	Hemnes turistforening
132	Turrute fra Leirbotnet til Rabothytta	Hemnes turistforening
132	Turrute fra Anleggsveien til Rabothytta	Hemnes turistforening
134	Turrute fra Oksfjellelva til Skardbukta	Hemnes turistforening
136	Turrute fra Innerdalen til Gråfjellhytta	Hemnes turistforening
137	Turrute fra Tverrå til Kjennsvasshytta	Hemnes turistforening
138	Turrute fra Litlmålvatnet til Kjennsvasshytta	Hemnes turistforening
146	Turrute langs Bjerkastranda. Stien skal tilrettelegges for personer med funksjonsnedsettelse	Bjerka idrettslag
163	Turrute fra Innerdalen til Oksfjellelva	Hemnes turistforening
164	Turrute fra Gråfjellhytta til Vestisen	Hemnes turistforening
165	Turrute fra Steikvasselva til Steikvassdalen	Hemnes turistforening
166	Turrute fra Leirbotnet til Gråfjellhytta	Hemnes turistforening

En av de lengste ferdselsårene er den historiske «Ålmannsvegen» fra Bygdåsen til Korgen, ca. 23 km. En annen går fra Hjerpbakkbrua til Storhåjen på fjellet Kangsen. Begge disse har egen merking og info, og oppgraderes ca. hvert 5.år av Korgen IL. Korgen IL har også to kortere stier som er rydda og merket til «Bjørnehiet» og «Rundsela» like sør for Brygfjelldalen.

Flere skogsbilveier rundt om i kommunen benyttes også som turløyper.

Kommunens sommer-satsing på turpoeng «Aktiv i Hemnes», gir en rekke turmål som merkes via turappen «Trimpoeng». Disse turene er varierte, og et mye brukt tilbud i Hemnes. Turmålene anses som turforslag, og inngår derfor ikke i ferdselsåreplanen. Turmålene kan variere fra år til år, og det er ett av aktivitetstilbudets egenart og styrke.

Statskog er en stor grunneier i Hemnes kommune. Det er også en rekke private grunneiere. Mange ferdselsårer vil derfor naturlig nok måtte gå over eiendommer som er eid av mange forskjellige grunneiere. Det legges til grunn at ingen tilrettelagte turruter skal etableres dersom ikke grunneieren har inngått avtale. De aller fleste grunneiere i Hemnes oppfattes som positive til frivillige som ønsker å etablere og drive ferdselsårer. Det er utarbeidet en standard avtale som inngås med aktuelle grunneiere (vedlegg).

6.3 Skiturer

Det er etablert lysløyper i Bleikvassli, Korgen, Bjerka, Finneidfjord og Hemnesberget. Her kjøres det opp skispor i sesongen. Videre kjøres det årlig opp skiløype fra Korgfjellet både nordover til Snøtuva, og sørover mot Rundtinden via Gulltjønna. I tillegg kjøres løype fra Vesterli skistadion i Korgen, til Preikstolmoen og videre til Gulltjønna. Det kjøres også opp løyper i Bjerkamarka, tilgjengelig fra Kangsliveien. Noen av idrettslagene benytter tjenester fra <https://www.loyper.net> for å synliggjøre trase og status på løypekjøring. Scooterløypene i etablert scooterløypenett, benyttes også en god del til skiturer.

6.4 Roing og padling

Hemnesberget, Finneidfjord, Bjerka, Korgen, Bleikvassli og Røssvatnet har alle gode utgangspunkt for roing og padling. I tillegg er Stormyrbassenget svært attraktivt for slik aktivitet. Det er for tiden ingen lag eller foreninger som har konkrete forslag om organisering av ro- eller padleruter. Det er utarbeidet en nasjonal veileder for å kartlegge sikkerhet (ROS-analyse).

6.5 Sykling

På Hemnesberget er det igangsatt et eget prosjekt med sykkeltrase i eksisterende lysløype, i regi av Hemnes idrettslag. Dette viser at en med fordel kan benytte allerede anlagte anlegg til slike formål. Skogsbilveier og andre etablerte traseer som tåler denne bruken, kan være aktuelle. Det er ellers ingen egne sykkeltraseer i naturen i Hemnes. Omfanget av sykling i naturen vurderes i dag som forholdsvis liten, men interessen er økende. Terreng rute opp/ned fra Korgfjellet, og opp/ned Vetten er ruter som kan være aktuelle. Her er det også en mulighet å se på traseer som er etablert til annen bruk. Foruten tiltaket på Hemnesberget er det ikke framkommet konkrete forslag fra lag og foreninger om etablering av sykkeltraseer.

6.6 Andre tiltak

I Hemnes kommune er det i kommuneplanens arealdel flere områder som er regulert som friluftsområder.

Det er også flere lag og foreninger som har aktive trimkasser med turbøker for navneregistrering. Disse er plassert rundt på ulike steder langs veier og stier rundt om i hele kommunen.

Turkart for Hemnes ble utgitt for en god del år siden. Revidert kart er nå ferdig i digital versjon og ligger på <https://visitokstindan.com/?s=kart>. Det er videre utarbeidet turkort for turrutene Anders Larsa-fjellet, Inderdalen-Gråfjellhytta, Sjøforsrunden, Korgfjellet Sør og Nord og Jettegrytene. Det planlegges utarbeidet flere turkort.

De nasjonale grunndataene (www.geonorge.no) på stier er ikke kontrollert på mange år og kan være feilaktige flere steder i kommunen. Det kan videre være turruter som ikke er med, og noen som ikke lenger er aktive. Da disse danner grunnlag for produksjon av kart er det viktig at grunndata stemmer med terrenget. Turrutene kan med fordel gås opp med GPS verktøy for å få kontrollert data.

Ferdselsåreplanen er utarbeidet for å få oversikt over friluftslivets ferdselsårer i kommunen, og bedre oversikten over tilretteleggingsstatus og ansvarsfordeling. I tillegg har det vært viktig å finne modeller som kan målrette, strukturere og heve kvaliteten på arbeidet med ferdselsårene uten vesentlig endring i kommunens ressursbruk.

6.7 Friluftslivets ferdselsårer og reindriftsutøvelse

Hemnes kommune er inndelt i tre reinbeitedistrikt: Røssåga/Toven, Ildgruben og Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt. Det er viktig at tilrettelegging for friluftaktivitet i Hemnes foregår i dialog med reindriftsnæringen i kommunen. Reindriftsnæringen har derfor vært en viktig part i utarbeidelse av Ferdselsåreplanen. Det er viktig at turstidrivere og reindriftsnæringen har dialog for å unngå driftskollisjoner.

7.0 Ansvar for tilrettelegg i av ferdselsårer i Hemnes

Tilrettelegging av ferdselsårer i Hemnes kommune har i hovedsak vært i regi av lag og foreninger eller i privat regi. Kommunen har tatt initiativ til og tilrettelagt for følgende turløyper: Kastan, Bjerkastranda, Sjøfors-runden og turstien langs Røssåga fra Korgen Camping og rundt Svartebukta.

I privat regi vil det i løpet av 2026 bli et eget nettsted for kulturspor og stinett i Hemnes.
<https://www.kulturspor.no/>

Okstindan natur- og kulturpark (ONK) har vært en aktiv pådriver, og har samarbeidet med Hemnes kommune og ulike lag/foreninger om merking og vedlikehold av turruter. Det har vist seg hensiktsmessig at ONK har hatt en pådriver- og koordineringsrolle når det gjelder utvikling av turruter, inkludert å søke om tilskudd.

Hemnes kommune er en av seks kommuner som er eiere av Polarsirkelen friluftsråd. Rådet kan derfor også være en ressurs og samarbeidspart for lokale aktører i forbindelse med utvikling- og etablering av turruter.

Hemnes turistforening har mange medlemmer i og utenfra kommunen. Det er en aktiv forening med mange turisthytter, noe som resulterer i forholdsvis stor aktivitet på turrutene. Idrettslagene på alle tettstedene er også aktive lag, og det oppfattes at dugnadsvilligheten for å vedlikeholde turstier

absolutt er til stede.

Mental Helse Hemnes har stått for et flerårig prosjekt «Utsikt til bedring», hvor rydding av nærområder og turstier har vært en fast aktivitet på sommerhalvåret. Dette var et godt bidrag for vedlikehold av turstiene, men prosjektet er nå avsluttet.

8.0 Målet i arbeidet med ferdselsårer:

Plan for friluftslivets ferdselsårer skal bidra til:

- Økt fysisk aktivitet og bedre psykisk helse i befolkningen som helhet
- Økt bolyst og et attraktivt reisemål
- Et bredt aktivitetstilbud, med ulik tilretteleggingsgrad, sommer som vinter for alle i kommunen
- En god besøksforvaltning som kanaliserer ferdsel til området som tåler det
- Økt bruk av naturen som aktivitets og læringsarena for barn i barnehage og skole
- Kunnskap om og ivaretagelse av naturverdier, kulturspor og kulturminner i turområdene
- God samordning og avklaring mot aktuelle nærings- og arealinteresser
- Økt reiseliv i Hemnes som er balansert med lokalsamfunnets nytte og behov
- God synliggjøring av etablerte ferdselsårer

8.1 Resultatmål 2026 – 2030

Gjennom planperioden tar Hemnes kommune sikte på å oppnå at:

- Kommunen har et godt grunnlag for å prioritere tilrettelegging av nye turruter og inkludere dette i sitt planarbeid
- Eksisterende merkede turstier angitt i planen blir godt vedlikeholdt
- Alle tettsteder i kommunen har etablerte attraktive og kortere turstier i sitt nærområde
- Det er tilgjengelige og tilrettelagte turruter i frilufts- og fjellområder, avklart med involverte interesser der også klimatilpasning er hensyntatt
- Det er etablert turstier som er tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse
- Ansvar for vedlikehold av tilrettelagte turløyper er avklart og følges opp
- Tilbudet om maskinpreparerte skiløyper opprettholdes
- Alle turruter og tilrettelagte stier er oppdatert i nasjonale databaser
- Brukergruppene finner rett og god informasjon tilgjengelig
- Et nytt digitalt og papirbasert kart for Hemnes med oppdaterte sti-data er tilgjengelig
- Okstindan natur- og kulturpark er en aktiv pådriver i samarbeid med lag og foreninger for å nå målene

8.2 Vurdering av mulighetene for å nå planens målsettinger

Kommunen har gjennom satsingen på Okstindan natur- og kulturpark mulighet for å styrke innsatsen på feltet. Det er likevel avhengig av en aktiv deltakelse fra frivillige lag og foreninger. Hver enkelt aktør må selv ta stilling til egen innsats.

Skal planens mål kunne realiseres er Hemnes kommune avhengig av at grunneiere som berøres er villige til å inngå grunneieravtale.

Det er utarbeidet en mal til bruk for grunneieravtale. Det anbefales at denne benyttes.

9.0 Tiltaksplan 2026 - 2030

Hemnes kommune skal i planperioden:

I samarbeid med Okstindan natur- og kulturpark gjennomføre tiltak som bidrar til å nå oppsatte mål. I dette inngår bl.a. følgende tiltak:

1. Støtte opp og veilede lag og foreninger når det gjelder å tilrettelegge for nye turruter som framkommet i prosessen

I dette kan inngå søknad om midler til tiltaket med skilting iht. føringer i den nasjonale Merkehåndboka. Det kan også være bistand til kontakt og avtaleinngåelse med grunneiere.

2. Realisere turruter som framkommer i planen

Disse er basert på innspill fra lag og foreninger. Det forutsettes nødvendig avklaring med grunneiere i en tidlig fase av prosessen, inkludert etablering av parkeringsplass. Det forutsettes initiativ og interesse fra lag og foreninger.

Oversikt aktuelle turruter framkommet i dialogmøter på tettstedene

Opplistingen er ikke satt opp i prioritert rekkefølge

Hemnesberget og omegn

- Tursti fra Åsen til Ramnfloget. Godt benyttet turmål. Allerede etablert oppgraderingsprosjekt som er avklart med grunneier
- Tursti fra Ramnfloget til Ryphågen og videre til «Appelsinhågen»
- Tursti fra Hestneset (privat kai) til Nepsteinen
- Oppgradering tursti fra Kirkeveien til Kastan
- Sykkeltier. Prosjekt er etablert i regi av Hemnes IL der dagens lysløypetrase brukes

Finneidfjord og omegn

- Nye tiltak avventes til nærmere dialog med berørte grunneiere

Bjerka og omegn

- Bjerkastranda, oppgradering eksisterende tiltak. Prosjekt allerede igangsatt. Oppgradering med tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse
- Tursti fra renseanlegg Bjerkalia til gapahuk og videre til Kangsliveien

- Skogsveien, og etablert stinettverk, noen kan være aktuelle som sykkelstier (skogsveier)

Korgen og omegn

- Selhornet. Etablert turmål som ikke er merket som tursti, jf. Merkehåndboka, eller inngått grunneieravtaler
- Mulig planlegging/iverksetting av turstier etter buveiene fra bygda til disse seterområdene: Villmoen, Håkalia, Granhatten og Bjørn
- Skiløype fra parkering Sørhågen via Preikstolmoen til Gulltjønnna og videre til Korgfjellet Fjellstue (påkobling til eksisterende trasé fra Vesterli til Preikstolmoen)
- Røssåga, mulig padlerute kan etableres i henhold til krav

Bleikvassli og omegn

- Tustervassdammen til Holmtjønnna, vurdere oppgradering
- Køtaplassen, og trasé etter gammel lysløype, merket
- Sentrums-runden, ca. 5 km. Skilt med kart ved Sørfjelltuget, store deler etter vei med mulighet for rullestol og barnevogn
- Bygdåsen rundt. Skilt med kart ved Sørfjelltuget, hovedsakelig etter vei
- Tursti langs elva mot Stormya (ref. beskrivelse i Mulighetsstudiet)
- Sti fra Smalsundmoen til Lenningsvika, vurdere oppgradering
- Forsmoen – Bygdåsen, Sykkel-trase kan vurderes
- Kverna i Svartdalen er ferdig restaurert, sykkel-rute mulig via Bygdåsen
- Padlemuligheter, elva kan brukes flere strekk

3. I samarbeid med Okstindan natur- og kulturpark, Polarsirkelen friluftsråd og lag og foreninger tilrettelegge for nærturer på alle tettsteder med turstier for personer med funksjonsnedsettelser.
4. Bidra til å synliggjøre kulturminner og kulturspor i kommunen knyttet til etablerte turruter. Her vil den nyopprettede heimesiden <https://www.kulturspor.no/> gi en fylldig informasjon i form av kart og bilder.
5. I regi av Okstindan natur- og kulturpark eller i samarbeid med andre sikre at stier, turruter og traktorveier blir ajourført i nasjonale databaser.
6. Bruke Okstindan natur- og kulturpark til å koordinere oppfølging av ferdselsåreplanen i tett samarbeid med Hemnes kommune og Polarsirkelen Friluftsliv. Kontakt og møter med Hemnes frivilligsentral, lag og foreninger, reindriftsnæringen og Statskog inngår som en del av dette.
7. Bruke kommunens planprosess aktivt for å legge til rette for at realisering av mål og tiltak i ferdselsåreplanen ses i sammenheng med temaplan Fysisk aktivitet og naturopplevelser.
8. Synliggjøre etablerte ferdselsårer og turruter på kart og på nettsiden <https://visitokstindan.com/>

10.0 Vedlegg til ferdselsåreplan:

Vedlegg nr. 1: Lov om friluftsliv § 35

§ 35.(Tiltak og inngrepsløyve for å lette ferdsel i utmark)

Kommunen kan varde og merke opp ruter og turstier i utmark, og den kan på bestemte steder bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs ruter og turstier i utmark.

Kommunen kan gi organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv, rett til å varde og merke opp ruter og turstier i utmark.

Departementet kan gi regionale organisasjoner som har til formål å fremme reise- og friluftsliv, rett som nevnt i første ledd for ruter og turstier som berører flere kommuner.

Rett til å varde og merke opp ruter og turstier i utmark kan utøves uten forutgående skjønn. Tilsvarende gjelder rett til å bygge klopper eller bruer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs ruter og turstier i utmark dersom kommunen eller departementet i det enkelte tilfelle bestemmer det.

Volder utøvelsen av myndighet skade, kan eieren (eller brukeren) kreve erstatningsspørsmålet avgjort ved skjønn. I saker etter første og annet ledd skal kommunen, og i saker etter tredje ledd skal departementet, erstatte eierens (eller brukerens) skjønnskostnader når ikke skjønnet finner å burde gjøre unntak, fordi erstatningssøkeren har avslått et rimelig forlikstilbud eller uten rimelig grunn har forlangt skjønn. Skjønnet styres av jordskifteretten.

Ved merking av ruter skal eieren (eller brukeren) varsles i god tid før merkingen blir satt i verk. Motsetter han seg merking etter første eller annet ledd, avgjør kommunen om og i tilfelle på hvilken måte merking skal tillates. Tilsvarende avgjør departementet for merking etter tredje ledd.

Vedlegg nr. 2: Avtaleforslag turstier

Avtale om tilrettelegging og merking av tursti i Hemnes kommune

Mellom _____ (grunneier av eiendommen) gnr./bnr. _____

og _____ (tilrettelegger)

1. Avtalens omfang

Avtalen er beregnet brukt mellom grunneiere og frivillige organisasjoner, friluftsråd og kommuner ved tilrettelegging og merking av turstier til friluftsbruk i utmark. Dersom stien berører innmark, avtales dette i punkt 11.

2. Definisjon

Med turstier menes traseer for ferdsel til fots som er ryddet for vegetasjon, men uten, eller med liten, grad av opparbeidelse av grunnen. De er vanligvis merket, og bredden er minimum 0,5 m. Den eller de stier som omfattes av avtalen, er markert med rød strek på vedlagte kart.

3. Rydding, merking og skilting

Tilretteleggeren gis rett til og har ansvar for rydding, merking og skilting av turstier slik det framgår av vedlagte kart (jf. pkt. 2), samt vedlikehold av denne (jfr. pkt. 4). Dette skal skje på en slik måte at det ikke medfører skade på skog og omfatter normalt:

- Stien kan ryddes i inntil 2 m bredde mellom trestammene alt etter forholdene på stedet. Felling av trær krever særskilt samtykke fra grunneieren.
- Mindre tiltak i grunnen (fjerning av stein og stubber, enkle tiltak for å lede vannsig), samt utlegging av bru/klopp eller kavlelegging.
- Merking som kan bestå av maling på trær, varde eller stake/påle som er satt ned i bakken
- Skilting og oppsett av informasjonstavler som kan settes opp der det er behov for slike. Plassering av tavler skal godkjennes av grunneier og mulig fellesbruk vurderes.

Rydding, merking og skilting skal skje i samsvar med Merkehåndboka utgitt av Den Norske Turistforening, Friluftsrådernes Landsforbund og Innovasjon Norge, 2019.

Der stien krysser gjerder som er nødvendige for dyrehold, skal tilretteleggeren sørge for at det etableres grind eller gjerdeklyver.

4. Vedlikehold

Tilretteleggeren gis rett til og har ansvar for å vedlikeholde merkingen, stien og de innretninger som er anlagt som ledd i denne. Tilretteleggeren skal da følge samme regler som i pkt.3. Tilrettelegger har ansvar for rydding av søppel. Tilrettelegger påtar seg ansvaret for et visst oppsyn med mer besøkte rasteplasser, særlig med hensyn til trefellinger, kvistbryting, bålbrekking, forsøpling o.l. som kan skade grunneiers interesser eller naturgrunnlaget. Eventuelt grovt skadeverk skal meddeles grunneier umiddelbart for videre oppfølging.

5. Skogsdrift og annen næringsutøvelse

Grunneierens næringsutøvelse begrenses ikke av avtalen. Før igangsetting av arbeid som vil vanskeliggjøre bruk av stien, skal grunneier varsle tilrettelegger, som om nødvendig sørger for

informasjon til brukerne. Om nødvendig blir partene enige om midlertidig omlegging av stien. Det vises for øvrig til Skogbruksloven og eventuell skogsertifisering for eiendommen.

6. Omlegging av stien

I avtaleperioden kan både grunneieren og tilretteleggeren kreve omlegging av stien når det er nødvendig av hensyn til grunneier eller friluftsbukerne. Slik omlegging krever enighet mellom partene, men samtykke skal ikke kunne nektes uten saklig grunn.

7. Erstatning

Det ytes ikke erstatning til grunneieren for de tiltak avtalen omfatter. Der merking og tilrettelegging medfører dokumentert økonomisk tap for grunneieren, kan det ytes erstatning etter særskilt overenskomst, som skal framgå av punkt 11.

8. Varighet

Avtalen gjelder normalt i 10 år og fornyes automatisk for 10 år ad gangen dersom ingen av partene har sagt den opp ett år før avtaletidens utløp. Avtalen kan gjensidig sies opp før den tid om særlige grunner tilsier dette, jf. retningslinjer pkt. 3-6.

9. Opphør

Ved opphør av avtalen plikter tilretteleggeren å fjerne anlegg, skilt og andre innretninger, med mindre annet avtales.

10. Tvister

Eventuelle tvister om forståelsen av denne avtalen skal avgjøres iht. Lov om tvistemål.

11. Spesielle forhold

Sted/dato: _____, ____/____ 20____

For XX

_____
Grunneier

_____
For tilretteleggeren

Kontaktinformasjon grunneier (navn, adresse, tlf., e-post):

_____, telefon: _____

e-post: _____

Kontaktinformasjon tilrettelegger (navn, adresse, tlf., e-post):